

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання та біології

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

АНАТОМІЯ

**підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(назва програми)
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Кушакова І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Євтухова Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Дичко В.В.

(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАТОМІЯ

Кількість кредитів	8 кредитів ECTS, 240 годин, з яких 112 год. становить контактна робота з викладачем (56 год. лекцій; 56 год. лабораторних занять), 128 год. – самостійна робота
Рік підготовки, семестр	II-й рік підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 3 і 4 семестри
Компонент освітньої	обов'язковий компонент освітньо-професійної програми
Викладач	Кушакова Ірина Валеріївна, <i>доцент</i> кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології, <i>кандидат педагогічних наук, доцент</i>
Контактна інформація	irakush@ukr.net
Консультації	Консультації проводиться кожний четвер з 14.30 до 15.30. У разі неможливості відвідування консультацій можна з'ясувати поточні питання на сторінці дистанційного навчання в розділі «Консультації» (залишити повідомлення) (http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2278) або на електронну скриньку irakush@ukr.net надіслати лист із зазначенням назви навчальної дисципліни.
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Анатомія» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Навчальна дисципліна передбачає формування у здобувачів уявлень про будову, розвиток і функції клітини, тканин, органів і систем, їх взаємодію у цілісному організмі.
Опис навчальної дисципліни	<i>Мета</i> вивчення навчальної дисципліни «Анатомія» полягає у формуванні фахових компетентностей майбутнього бакалавра середньої освіти в галузі біології та здоров'я людини, що стосуються будови та розвитку організму людини і окремих його структур з урахуванням впливу природних та соціальних факторів. У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі набувають <i>компетентностей</i> , як-от: <i>загальних компетентностей</i> : здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 3); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 7); здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових умінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя (ЗК 10); <i>спеціальних (фахових) компетентностей</i> : знання та розуміння предметної області та професійної діяльності

(СК 10).

Ключові слова. анатомія, морфологія, будова, функція, клітина, тканина, орган, система органів, організм, ріст, розвиток, онтогенез, філогенез, антропогенез, конституція, раса, стать, скелет, кістка, суглоб, м'яз, травна система, дихальна система, сечостатева система, серцево-судинна система, ендокринна система, імунна система, нервова система, органи чуттів, шкіра.

Програмні результати навчання: здійснювати під час виконання професійних обов'язків усну і письмову комунікацію державною мовою (ПРН-02); визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, очікуваних результатів навчання, освітніх потреб здобувачів, використовуючи базові наукові категорії та поняття спеціальності (предметної спеціальності) (ПРН-08); управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах ЗСО, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах (ПРН-13); знати будову й функції організму людини, основи здорового способу життя (ПРН-17); застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, охорону використання та поширення (ПРН-20); розуміти і характеризувати стратегію сталого розвитку та розкривати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною (ПРН-22).

Матеріали та ресурси:

1. Анатомія людини : підручник у 3 т. Т. 1 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. Вид.8, допрац. Вінниця : Нова Книга, 2019. 368 с.

2. Анатомія людини : підручник у 3 т. Т. 2 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. Вид.7, допрац. Вінниця : Нова Книга, 2019. 456 с.

3. Анатомія людини : підручник у 3 т. Т. 3 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. Вид.6, допрац. Вінниця : Нова Книга, 2019. 376 с.

4. Анатомія людини : підручник / [Кривко Ю. Я., Черкасов В. Г., Кравчук С. Ю. Сопнева Н. Б. та ін.] ; за ред.: проф. Кривка Ю. Я., проф. Черкасова В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2020. 448 с.

5. Гістологія. Цитологія. Ембріологія : підручник / за ред.: О.Д. Луцика, Ю.Б. Чайковського. Вінниця : Нова Книга, 2018. 592 с.

6. Фізіологія : навчально-методичний посібник / Гжегоцький М.Р., Петришин Ю.С., Мисаковець О.Г. ; за ред. М.Р. Гжегоцького. Вінниця : Нова Книга, 2019. 464 с.

Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі Moodle <http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2278>

Теми	Тема 1. Вступ до анатомії. Основні поняття і терміни, прийняті в анатомії. Тема 2. Сучасні уявлення про будову та розвиток людського організму: будова клітини і типи тканин в організмі людини. Тема 3. Організм людини як єдине ціле. Історичний та індивідуальний розвиток людини. Тема 4. Конституційні, статеві та расові риси людства. Тема 5. Остеологія. Будова, форма, функції та розвиток кісток. Тема 6. З'єднання кісток скелету. Суглоби, їх класифікація. Тема 7. Анатомія окремих частин скелету: скелет голови – череп. Тема 8. Скелет тулубу: хребет, грудна клітина. Тема 9. Скелет кінцівок: верхня і нижня кінцівки, їх пояси. Суглоби кінцівок. Тема 10. Основи міології. Будова та класифікація м'язів. Тема 11. М'язи голови та шиї. Тема 12. М'язи тулубу: м'язи спини, грудей і живота. Тема 13. М'язи верхньої і нижньої кінцівок. Тема 14. Анатомія внутрішніх органів: травна система. Тема 15. Анатомія внутрішніх органів: дихальна система. Тема 16. Анатомія внутрішніх органів: сечостатева система. Тема 17. Серцево-судинна система. Тема 18. Органи внутрішньої секреції. Тема 19. Анатомія нервової системи. Загальний план будови нервової системи. Нервова тканина. Тема 20. Будова спинного і головного мозку. Тема 21. Периферична нервова система. Поняття про вегетативну нервову систему. Тема 22. Анатомічна характеристика аналізаторів. Шкіра.
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	Опанування навчальної дисципліни відбувається в межах студентоцентрованого, компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів. Лекції (проблемні, візуалізації, із застосуванням техніки зворотного зв'язку) проводяться у супроводі навчальних відеоматеріалів, презентацій PowerPoint; відбувається демонстрація теоретичного матеріалу; проводиться його обговорення, аналізуються професійні ситуації, дискусія. Лабораторні заняття передбачають проведення лабораторних робіт, дискусій, бесід, ситуаційного аналізу. У рамках самостійної роботи використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання здобувачів відповідно до типу та складності завдання.
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	Для того, щоб успішно опанувати навчальну дисципліну, необхідно бути активними під час обговорень теоретичних питань, тестувань, презентацій результатів самостійних робіт, лабораторних робіт, аналізу проблем, захисту лабораторних робіт.
Оцінювання	Для успішного складання навчальної дисципліни здобувач повинен: 1) Набрати достатню кількість балів відповідно до вимог поточного контролю: а) під час лекційних занять здобувач може отримати 0,5 бали за кожну лекцію. Оцінювання залежить від роботи

здобувача на лекції. Загальна максимальна сума балів за лекції дорівнює 10 балам;

б) під час лабораторної роботи здобувач може набрати бали в залежності від виду, складності завдань та якості їх виконання:

- опитування або тестування оцінюється до 5 балів;
- участь під час обговорення дискусійного питання, доповнення або суттєве запитання до доповідача оцінюється в 1 бал;
- виконання лабораторної роботи оцінюється до 8 балів.

Загальна максимальна сума балів за лабораторні роботи – 60 балів.

в) за результатами виконання завдань самостійної роботи здобувач може отримати до 4 балів за кожний тип роботи. Оцінювання залежить від якості виконаної роботи і рівня сформованості навчальної автономії здобувача. Загальна максимальна сума балів за самостійну роботу – 20 балів.

З детальним розподілом балів за кожною окремою темою можна ознайомитись на освітній платформі Moodle за лінком: <http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2278>

Скласти **підсумковий контроль** у формі заліку (3 семестр) та екзамену (4 семестр).

Залік у 3 семестрі, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) і не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше, ніж до початку екзаменаційної сесії.

У 4 семестрі, якщо здобувач за результатами поточного контролю набрав **60 балів і вище**, то він може:

- бути звільненим від складання екзамену й отримати 60-80 балів автоматично;
- бути звільненим від екзамену й отримати 81-100 балів автоматично (за умови відсутності пропусків з усіх навчальних дисциплін семестру без поважних причин та надання в деканат роздрукованих виконаних робіт з навчальної дисципліни);
- бути допущеним до складання екзамену (у разі бажання підвищити результат поточного контролю).

Екзамен складається з трьох теоретичних питань.

Порядок повторного проходження контрольних заходів і ліквідації академічної заборгованості врегульовано «Положенням про контрольні заходи в ДВНЗ «ДДПУ» (<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

Політика щодо відвідування занять: відсутність здобувача з неповажної причини під час перебігу заняття є неприпустимою. Якщо здобувач за певних обставин (лікарняний, академічна мобільність, відпустка тощо) пропустив заняття, він може виконати поточні контрольні заходи з іншою академічною групою або під час

	встановлених консультаційних годин за попередньою домовленістю з викладачем. На заняттях здобувачі можуть використовувати мобільні телефони або ноутбуки, але безпосередньо з навчальною метою – для вивчення дисципліни. Політика щодо академічної доброчесності: індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату методом експертної оцінки та за допомогою on-line сервісу Unicheck. Очікується, що кожний здобувач виконує завдання свідомо та самостійно й несе відповідальність за збереження, резервне копіювання виконаних завдань. Здобувач, у роботі якого було виявлено факт порушення академічної доброчесності, отримує за завдання 0 балів. З «Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «ДДПУ» можна ознайомитись на лінком: https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf.
Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	Унікальність та цінність навчальної дисципліни «Анатомія» полягає у набутті здобувачами теоретичних знань і практичних умінь, що стосуються мікро- і субмікроскопічної будови структурних складників організму – клітин і тканин – та їх становлення у процесі ембріонального розвитку. Це, в свою чергу, підвищить рівень сформованості професійної компетентності майбутніх учителів біології та основ здоров'я Нової української школи й надасть їм конкурентних переваг на ринку професійних послуг.

Доцент кафедри ФТФВіБ

І.В. Кушакова